

Den största invand-
rargruppen 2008 kom
från Irak?

*Det står en Mercedes
och väntar på alla flyk-
tingar i Trelleborg!*

*Invandrare över 65 år
får bättre pension än
de svenska "fattigpen-
sionärerna"!*

*De "skäggiga" ensam-
kommande barnen tar hit
hela sin släkt när de väl
fått asyl!*

**Asylsökande får
väldigt låg ersätt-
ning, cirka 70 kro-
nor om dagen,
och det ska räcka
till allt!**

**SVERIGE HAR EN
MASSINVANDRING AV
FLYKTINGAR, CIRKA
250 000/ÅR!**

Innehåll

Förord

Del A: Kristdemokratins syn på integration

1. Sverige – ett öppet och generöst land med förväntningar på alla som bor här.
2. Trygghet i vår egen kultur och tradition.
3. Välkomstpaket och introduktion till Sverige.
4. Kvinnors speciella situation.
5. Alla invandrare är inte lika.
6. Har integrationspolitiken nått ända fram?
7. Alla ska få möjlighet att bygga samhället.
8. Svensk lag gäller för alla!
9. Familjen en viktig gemenskap.
10. Detta kostar invandringen.
11. Sverige blir äldre tillsammans med Europa.
12. Avslutning.

Del B: Fakta och statistik

1. Hur definieras och vilka regler gäller för invandrare, flyktingar och kvotflyktingar? 12
2. Hur ser statistiken för invandring ut? 15
3. Vad menas med papperslösa? 23
4. Ensamkommande flyktingbarn 24
5. Hur regleras arbetskraftsinvandring? 27
6. Vad gäller för asyl, uppehållstillstånd och medborgarskap? 28
7. Vad gäller för försörjningsstöd? 32
8. Vilka är reglerna för garantipensionärer kontra äldre invandrare med äldreförsörjningsstöd? 34
9. Hur fungerar svenska för invandrare (SFI)? 37
10. Vad gäller för försörjningskravet för anhöriginvandring? 39
11. Vad gäller för dagersättning vid asylansökan? 40
12. Hur är det med brottslighet bland invandrare? 43
13. Hur bor invandrare i Sverige? 45
14. Hur ser arbetsmarknaden ut för invandrare? 46
15. Vilka regelförändringar genomförs för invandrare? 49

Förord

Frågor om integration och invandring är aktuella och intensivt debatterade i dagens Sverige. Samhällsdebatten präglas ofta av påståenden som inte har sitt ursprung i fakta utan snarare i okunskap och skrönor. Överdrifterna är många och återkommande. Det finns en tendens att enkla lösningar lyfts fram som svar på svåra och komplicerade frågor och att lågkonjunktur och arbetslöshet skylls på invandringen. Vi hoppas att denna rapport kommer till nytta i såväl debatter som för kunskapsspridning och fördjupad förståelse för integrationens möjligheter och svårigheter.

Denna rapport är framtagen av riksdagsledamot Michael Anefur, integrationspolitisk talesman i Kristdemokraternas riksdagsgrupp. Till sin hjälp har han haft Hanna Toorell och Fredrik Hardt, politiskt sakkunniga samt Rebecca Söderström, politisk sekreterare.

Rapporten består av politiska riktlinjer samt en faktadel om migration och integration. Uppgifterna i faktadelen bygger på offentlig statistik och forskning. Skulle du upptäcka något fel så meddela oss gärna. Faktadelen kommer regelbundet att uppdateras i rapportens version på partiets hemsida.

Stockholm 20 januari 2010

Stefan Attefall
Kristdemokraternas gruppleddare i riksdagen

1. Sverige – ett öppet och generöst land med förväntningar på alla som lever här

För Kristdemokraterna är alla människor unika med samma absoluta och okränkbara värde. Denna människosyn begränsas inte till det egna landet eller de egna landsmännen, nej den är universell och omfattar alla människor överallt, hela tiden och är inte förhandlingsbar. Ytterligare en grundprincip är att vi har ett gemensamt ansvar för varandra. När någon lider och far illa så har vi andra ett ansvar att hjälpa till. Även detta tänkande är universellt och omfattar alla människor överallt.

Kristdemokratins grundvärderingar kommer från kristen tradition och västerländsk humanism. Värderingar som förpliktigar. Värderingar som inte i första hand uppfylls genom fina formuleringar i tal eller partiprogram, utan genom praktisk politik och handling.

Vår ideologi och våra värderingar är tydliga. Vi kan aldrig välja egoism framför solidaritet. Vi kan inte sluta cirkeln, stänga gränsen, vända ryggen åt omvärlden. Istället behöver vi omsätta våra värderingar i politisk handling. Vi behöver öppna våra hem för dem som är hemlösa. Vi behöver dela med oss av vår mat till dem som svälter. Erbjud en familj till den som är föräldralös.

Vi kristdemokrater står emot partier och ideologier som vill dela in människor i ett ”vi” och ett ”de andra”. Vi vet att människor tillsammans bygger ett bättre samhälle. Kristdemokraterna står för mänskliga och generösa regler för invandring men har samtidigt förväntningar och krav på människor som vill komma till vårt land. Kristdemokraternas politik vill ge dem som kommer till Sverige möjlighet att vara med och bygga samhället, genom arbete, praktik eller studier. Därigenom skapas också sociala sammanhang. I dessa gemenskaper finns goda förutsättningar att lära sig språket och att den nyanlände utvecklas på bästa sätt. Det är i de små gemenskaperna som traditioner, kultur och sedvänjor ses och förstås. Det är i den gemenskapen man enklast lär och tar till sig Sveriges lagar, regler och sätt att leva.

I gemenskap med andra människor finns trygghet – att öppna sig för det nya, men också vara sig själv, att vårda och dela med sig av den egna kulturen och de egna traditionerna. I de små gemenskaperna; på arbetsplatsen, i föreningen, församlingen eller idrottsklubben kan mötet mellan kulturer avdramatiseras och skapa mervärde för nyanlända och infödda svenskar.

2. Trygghet i vår egen kultur och tradition

Vår politik tar utgångspunkt i människan som lever ett vardagligt liv med dess med- och motgångar. Inte glamoröst. Men det är där – i det vanliga livet – som kristdemokratin verkar och gör skillnad. Du har fullt människovärde genom att du finns, inte genom vad du gör eller kan bidra med.

Denna människosyn ska jämföras med en relativistisk människosyn som leder till att människovärdet minskar om din produktivitet i arbetslivet avtar, att värdet avtar med åldern, eller på grund av kön, religion eller sexuell läggning, eller att värdet är lägre eller annorlunda om man kommer från ett annat land och en annan kultur.

Det finns värden i vårt samhälle som inte är förhandlingsbara och dit hör att alla människor är unika och har samma absoluta och okränkbara värde.

Trygghet för oss kristdemokrater är tryggheten i vår ideologi, insikten om vårt universella ansvar och allas lika värde. Vi är inte rädda för det nya. Vi är inte rädda för olika kulturella uttryck och traditioner, utan ser det mångkulturella som en möjlighet att bygga vårt samhälle bättre och starkare. När människor med olika erfarenheter och bakgrund träffas uppstår dynamik och förutsättningar för utveckling skapas.

För dem som är otrygga och osäkra i sin ideologi och i sin identitet blir nya människor och nya företeelser ett hot. Det är uppenbart att fobier inför islam bygger på rädsla och osäkerhet inför det mindre kända, det mindre vana. När man är osäker och inte riktigt förstår det som sker är det lätt att utse en grupp till fiende, som upphovet till allt ont och farligt. När man själv är vilsen och inte har någon fast grund och tradition att stå på söker man en yttre motståndare. Den gemensamma kampen mot denna påhittade yttre fiende blir då den egna tryggheten, en rädslans trygghet.

Kristdemokraternas trygghetsbegrepp är väsensskilt från den trygghet som bygger på rädsla. Vi kan aldrig bli trygga genom att peka ut andra människor som fiender. Vi kan inte bli trygga genom att stänga världen ute. Vi kan aldrig acceptera rädslans ideologi.

3. Välkomstpaket och introduktion till Sverige

För att ge alla nyanlända flyktingar/invandrare en god start i det nya landet ska de mötas av en välkomnande och innehållsrik introduktion.

Introduktionen ska innehålla följande huvuddelar:

1. SFI (svenska för invandrare), som kan bedrivas av många utförare, både offentliga, privata och ideella, med ett välutvecklat nationellt regelverk i botten.
2. Praktik, studier och/eller arbete ska bedrivas jämsides med övrig introduktion. Det finns inget bättre sätt att komma in i ett nytt sammanhang än att få vara del av något riktigt och där någon förväntar sig att du ska bidra med din kunskap och erfarenhet.
3. En obligatorisk kurs: ”Välkommen till Sverige”
Demokrati – hur fungerar den?
Yttrandefrihet och religionsfrihet.
Sociala systemet – skyldigheter och rättigheter.
Viktiga händelser i Sveriges historia.
Fakta om landet Sverige, exempelvis hur vi bor, arbetar och studerar.
Viktiga lagar och förordningar.
Svenska högtider.
Svenska traditioner - varför och dess ursprung.
4. Introduktionens avslutning innehåller utdelning av intyg som visar att individen genomgått introduktionen.

4. Kvinnors speciella situation

Ett kännetecken för Sverige är att vi jämfört med många andra länder kommit långt i jämställdheten mellan kvinnor och män och detta är något vi med rätta är stolta över. För invandrare från vissa länder/kulturer blir skillnaden i livsföring mer omvälvande än för andra när de kommer till Sverige. För att inte kvinnor ska hamna utanför samhället är det viktigt att svenska för invandrare (SFI), praktik och arbete anpassas till både kvinnor och män. En del invandrarkvinnor har "fastnat" inom lägenhetens fyra väggar och inte fått möjlighet att delta i samhällslivet. Det är i sådana miljöer som patriarkalis- ka synsätt kan frodas.

I Sverige ska kvinnor och män ha lika möjlighet att själva välja hur de vill forma sitt liv. För att alla ska få lika möjlighet krävs extra insatser för kvinnor och barn. Exempelvis att barnfamiljer ska erbjudas barnomsorg i samband med SFI-undervisning och prak- tik/arbete, att SFI och övrig introduktion ska kunna påbörjas i enkönade grupper samt att både dag- och kvällsundervisning ska erbjudas.

Inom vissa traditioner har kvinnorna heltäckande klädsel av typ burka. I Sverige är det i princip fritt att bära vilka kläder man önskar inom anständighetens gräns. Dock ska man vara medveten om att all klädsel inte tillåts på alla arbetsplatser. Klädsel där även ansiktet är täckt innebär svårigheter i vissa situationer. Det finns vissa yrken där denna typ av klädsel inte kan fungera av rent praktiska skäl. Det är bland annat yrken med mycket människokontakt inom till exempel förskola, skola och äldreomsorg.

5. Alla invandrare är inte lika

Det är uppenbart att invandrare i allt för hög grad behandlas som en homogen grupp, där alla antas ha likartad bakgrund, likartad utbildningsnivå och likartad kultur. Ingen- ting kan vara mer felaktigt! Invandrare är lika heterogena som infödda svenskar. Var och en har sin egen historia, sina egna färdigheter och utbildningar. Detta måste svens- ka samhället ta mer hänsyn till. Det är inte rimligt att välutbildade personer inte kan få sin utbildning och yrkeskunskap validerad inom rimlig tid. Arbetet med validering mås- te utvecklas vad gäller både teoretiska och praktiska kunskaper. Utebliven validering le- der till att högutbildade och yrkeskunniga får arbeta med för dem mindre kvalificerade uppgifter och förlusten blir enorm för både individen och samhället. Sverige får genom invandringen många färdigutbildade människor utan att ha haft någon egen kostnad för detta. Denna resurs måste användas klokare än idag.

6. Har integrationspolitiken nått ända fram?

Tidigare regeringar har fört en alltför restriktiv asylpolitik och företrätt en mycket re- striktiv arbetskraftinvandring. Socialdemokraterna lyckades, förmodligen i all välvilja, låsa människor ute från både arbetsliv och sociala kontakter genom att inte förvänta sig några prestationer av de nyanlända. Man såg inte den invandrare som en individ med resurser och en vilja att få vara med och bygga samhället. Vi vet bättre. Människan mås- te ha sociala relationer för att må bra och fungera. Det räcker inte med försörjnings-

stöd, bostad och SFI! Människan måste få vara sedd, hörd och en del av ett sammanhang, vara med och bygga samhället.

Regeringen har tagit viktiga steg men mycket återstår. Insikten att studier/arbete/praktik är nyckeln till språk och social tillhörighet måste stärkas ytterligare. Det är inte rimligt att personer ska vara utan sysselsättning år efter år samt tvingas bo i områden där alla mer eller mindre befinner sig i samma situation. Det är ovärdigt att vuxna, fullt arbetsföra människor sysslolöst ska hämta sitt försörjningsbidrag varje månad och att ingen förväntar sig något mer. Signalen blir, du behövs inte, vi betalar dig för att inte bidra i samhällsbyggandet och vi vill inte att du för väsen!

Detta är arvet efter en misslyckad socialdemokratisk invandrar- och integrationspolitik under lång tid. Detta måste sägas och erkännas annars kan vi aldrig lösa problemen. Med ödmjukhet ska också vi kristdemokrater erkänna att även vi negligerat de problem som uppstått genom en tafatt integrationspolitik. Det blir konstigt när vanligt folk ser problem samtidigt som experter och beslutsfattare säger att det inte finns några! För att undvika både större motsättningar och populistiska partier måste vi erkänna problemen och visa på goda lösningar. Fler måste stimuleras att flytta dit både bostäder och arbete finns. I det framtida bostadsplanerandet är det viktigt att få blandade boendeformer.

Utgångspunkten för denna rapport är tydlig, det är politiken som är problemet, inte människorna.

7. Alla ska få möjlighet att bygga samhället

Att det finns arbetslöshet är inte detsamma som att det råder brist på arbetsuppgifter som borde utföras. Några exempel:

- Äldre som vill komma ut varje dag, inte bara någon gång ibland.
- Barn som vill ha ytterligare någon vuxen att ty sig till som kanske kan barnets ursprungsspråk!
- Naturområden som växer igen och blir omöjliga att besöka alternativt använda.
- Stadsmiljöer som inte underhålls och blir otrivsamma och därigenom uppmuntar till ytterligare förfulning.

Dessa uppgifter förblir ogjorda samtidigt som många personer, svenskar och invandrare, inte får möjlighet att bidra till samhällsbyggandet. Detta är orimligt och ett stort slöseri med mänskliga resurser. Ytterligare mer komplicerat blir det när folk uppfattar att bidragstagare kan sova till lunch utan att jobb eller praktik kallar, samtidigt som de själva måste gå upp tidigt och jobba till sen kväll. Detta uppfattas som orättvist och korkat. Självklart utnyttjas denna schablonbild gärna och ofta av främlingsfientliga krafter.

Men svenskar i allmänhet är vare sig främlingsfientliga eller rasister. Däremot tycker de flesta att alla som kan ska vara med i samhällsbyggandet. Hittills har vi inte lyckats skapa förutsättningar för detta. Det måste vara möjligt att hitta sätt att matcha människors behov av delaktighet i samhällsbyggandet och samhällets behov av insatser för det gemensammas bästa. Får du bidrag ska du också få möjlighet att bidra efter förmåga. Detta kan till exempel ske i samverkan med den ideella sektorn. För att detta ska kunna fungera krävs ordentliga överenskommelser med de fackliga organisationerna. För den enskilde behövs det någon typ av ekonomisk stimulans.

8. Svensk lag gäller för alla!

Att kräva att alla följer svensk lag är inte diskriminerande eller främlingsfientligt. Vi vet att öppenhet och välkomnande till Sverige kombinerat med tydliga förväntningar och regler leder till framgång. I den populistiska debatten framförs ofta och gärna att det stora problemet i Sverige är att invandrare begår brott. Vi behöver bryta med bilden av invandrare som brottslingar. 88% av de utlandsfödda är inte noterade i brottregistret. Likhetsstecknen mellan invandrare och brott leder till främlingsfientlighet, misstro och utanförskap.

BRÅ 2005:17¹ visar att det finns olika parametrar som styr hur stor risk det är att man kommer att misstänkas för brott. (Notera att BRÅ-utredningen använder statistik över misstänkt för brott, alltså inte att man blivit dömd.) En parameter är att man är invandrare (född utomlands av utländska föräldrar) då ökar risken med 2,5 (2,1 standardiserat). Utifrån detta drar vissa grupper slutsatsen att invandring i sig leder till brottslighet. Läser man vidare i BRÅ-rapporten så framgår att det finns många andra parametrar som påverkar risken att misstänkas för brott, till exempel:

- Är du man istället för kvinna så ökar risken att begå brott med 3,5.
- Har du grundskola eller lägre utbildning ökar risken med 5,7 jämfört med den som har eftergymnasial utbildning.

Enligt BRÅ-rapporten är dessutom risken att bli misstänkt för brott större om man har ett utländskt utseende. Sammantaget innebär detta att det är den sociala situationen som är avgörande för risken att bli misstänkt för brott, inte att man är invandrare.

När rån utförs, bilar bränns, personer misshandlas eller dödas begås en brottslig handling, oavsett om skälen är heder, ekonomiska eller drogrelaterade. Då ska brottslingen gripas, dömas och straffas, oavsett medborgarskap, ursprung, kön, sexuell läggning, hårfärg eller vad annan skillnad som kan finnas. Lagen gäller lika för alla! Den som inte avser att anpassa sig till svensk lag ska heller inte få privilegiet att bo och vistas i Sverige. Den som vill ersätta svensk lag med andra, ibland religiösa, lagar kommer inte att kunna leva i Sverige utan får söka sig till länder där dessa lagar kan tänkas finnas. Att få komma till Sverige och starta sitt nya liv är en förmån.

Det duger inte att hitta ursäkter för brottsliga beteenden, då uppstår en klyfta mellan verklighetens folk och de som ursäktar. Det duger inte att säga att på grund av din bakgrund, tradition eller dina upplevelser så ursäktar vi att du begår brott. Det duger inte att ursäkta någon enda som begår brott! Att det sedan finns livssituationer som är svårare eller lättare är annan sak. De som på olika sätt behöver stöd och hjälp ska få det, men att bryta mot lagen är alltid fel.

9. Familjen – en viktig gemenskap!

Familjen är den överlägset bästa institutionen för att överföra normer och värderingar från den ena generationen till den andra. Många av dem som kommer till vårt land har en syn på familjen som är annorlunda än vår. Ofta har man en starkare familjerelation, fler beslut tas gemensamt i familjen, var och en har sin givna plats i familj och släkt och

¹ När denna utredning presenterades var många kritiska till den. Att vi valt att redovisa och gå igenom den beror på att den ofta används i debatten.

de äldre har hög status. Detta är positiva delar som ska användas för integration och normöverföring.

Men vi kan inte blunda för att det hos en liten minoritet nyanlända finns negativa sidor med en stark patriarkalisk familjesyn. Den kan leda till diskriminering av kvinnor och barn. Den kan leda till hedersrelaterat våld och andra icke acceptabla handlingar. Ett sådant beteende är inte förenligt med de värden som kristdemokratien bygger på. Inget av detta är tillåtet enligt svensk lag. Inget av detta ska heller accepteras.

10. Detta kostar invandringen

Ibland ställs frågan om vad invandringen kostar alternativt tillför svensk ekonomi. Låt oss från början fastslå att det är fel att ställa frågan om en viss grupp människor är lönsamma eller ej. Vi ställer inte den frågan om andra grupper. Och vad ska åtgärden bli om invandringen tillför resurser, ska vi då öka den? Eller om invandringen skulle visa sig kosta, ska vi då minska invandringen?

Invandrare har olika skäl att komma till Sverige. Dels har vi arbetskraftsinvandrare som kommer och arbetar, försörjer sig själva och betalar skatt. Dels de som får asyl och uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl eller motsvarande. Den sistnämnda gruppen kan aldrig regleras utifrån ekonomiska skäl, deras rätt att få asyl och uppehållstillstånd utgår från deras skyddsbehov och inget annat.

Det finns undersökningar, som trots uppenbara svårigheter, försökt att göra ekonomiska kalkyler avseende invandringen. Ett exempel är ESO-rapporten, *Invandringen och de offentliga finanserna*². Utredningen utgår endast från de offentliga transfereringarna. Därmed är inte hela ekonomin med, till exempel är frågan om ökad tillväxt inte analyserad.

Det som kan sägas vara undersökningens slutsats är att frågan om vad invandringen tillför eller kostar helt beror på om de invandrade får arbete eller inte. Det vill säga om integrationen lyckas eller inte. Ekberg visar att med dagens arbetslöshet bland de invandrade är det en kostnad för de offentliga transfereringarna men redan vid en måttlig ökning av antalet arbetande vänder kalkylen till att bli en intäkt. Dock ska sägas att de ekonomiska effekterna, både positivt och negativt, är förhållandevis små.

Detta resultat ska läsas i förhållande till avsnittet nedan, Sverige blir äldre tillsammans med Europa, där det klart framgår att Sverige kommer att behöva mer arbetskraft framöver. Vi vet också att invandrare, och ungdomar, tillhör den mest lätttröliga delen av arbetsmarknaden, de kan mobiliseras fort när konjunkturen vänder uppåt igen. Men samtidigt är det de som tidigast får ta smällarna när konjunkturen vänder ner. Invandrare som grupp har en mer gynnsam åldersfördelning när det gäller arbetskraft, de är helt enkelt yngre. Det innebär att det finns en arbetskraftsreserv att använda när konjunkturen vänder samtidigt som alltfler går i pension.

Vi har inte kunnat hitta någon vetenskaplig undersökning som gjort en beräkning på ”nettot” för hela Sveriges ekonomi på grund av invandring sett över tid. Det visar hur svårt det är att göra den typen av beräkningar.

² ESO ?? av professor Jan Ekberg.

11. Sverige blir äldre tillsammans med Europa

Åldersutvecklingen i Sverige och Europa är sådan att allt färre unga ska försörja allt fler äldre. Detta ställer krav på solidaritet och rättvis fördelning av resurserna. Åldersstrukturförändringen innebär att antalet personer som kan delta i arbetslivet minskar avsevärt. Sverige kommer inte av egen kraft kunna ersätta alla dem som går i pension, detta kommer att leda till ett arbetskraftsunderskott.

Enligt Arbetsförmedlingen kommer det 2012 vara fler som lämnar arbetskraften än de som kommer in och detta gap kommer att öka de kommande åren, vilket leder till lägre intäkter med påverkan på välfärd och pensioner. För att möta denna utveckling krävs både att fler människor i vårt land kommer i arbete och att fler människor från andra länder kommer till vårt land. Ett problem är att denna åldersutveckling sker samtidigt i hela EU, alla kommer att behöva mer arbetskraft än det egna landet kan erbjuda.

Då uppstår frågan, vad skulle göra att just Sverige är mest attraktivt? Vi kan förmoda att stor del av framtidens arbetskraftinvandring kommer från Afrika och Asien. De kan tänkas närma sig Europa söderifrån, kanske via Spanien, Grekland, Italien, Portugal. De kommer till länder med ett klimat man känner igen och trivs med. Ofta möter man ett språk man åtminstone hjälpligt kan förstå och prata. Några kommer att åka vidare till Frankrike, England och Tyskland för att de där kan göra sig förstådda och finna mer attraktiva arbeten och löner.

Handen på hjärtat, vad ska få afrikanen att inte stanna på vägen upp genom Europa utan ta sikte på ett land längst norrut, med ett klimat som för dem upplevs som ogästvänligt nio månader om året och ett språk man inte alls kan förstå? För detta finns inga skäl alls såvida inte Sverige genom en generös och ändamålsenlig migrations- och integrationspolitik nu bygger ett förtroende som sträcker sig världen över. Då kan de invandrade som redan finns i vårt land sprida bilden att i Sverige är det gott att bo, här är det tryggt och människor tar hand om varandra, kort sagt att Sverige är byggt på kristdemokratiska värden.

12. Avslutning

Vi som har arbetat med denna rapport hoppas att du som läser detta material finner fakta du behöver för att ta ställning i integrationsfrågan. Som du märkt finns det inga enkla svar på ibland mycket komplicerade frågor. Kristdemokraterna har valt sida, vi styrs av vår människosyn och vårt ansvar för varandra, vilket leder till en öppen och välkomnande invandringspolitik med stora förväntningar på dem som kommer till vårt land.

Vi vet att det bästa sättet att integreras är att få vara delaktig i små gemenskaper i skola, praktik eller arbete. Detta ska kompletteras med bra fritidssysselsättningar i det civila samhället. Vi slår fast skyldigheten för alla att följa svensk lag, det innebär att vi aldrig kommer att acceptera ett samhälle i samhället. Vi konstaterar att invandrare är precis lika olika varandra som infödda svenskar är. De har alla olika bakgrund, erfarenhet, utbildning, yrkeskunskap och en mängd andra olikheter. Invandrare är inte ett kollektiv utan individer. Det finns självklart en mängd frågor som inte kan få sitt svar i denna begränsade skrift, men kristdemokraternas ställningstagande görs utifrån vår värdegrund.

FAKTA OCH STATISTIK

1. Hur definieras och vilka regler gäller för invandrare, flyktingar och kvotflyktingar?

Invandrare

Invandrare eller immigrant är benämningen på en person som flyttar in i ett land från ett annat land, enligt fastställda regler. Invandrare kan vara av flera olika kategorier, såsom flyktingar, arbetskraftsinvandrare och anhöriginvandrare.

För att räknas som invandrare i SCB:s statistik krävs att man har för avsikt att stanna i Sverige i minst tolv månader samt har uppehållstillstånd eller uppehållsrätt (gäller inte nordiska medborgare) och folkbokför sig i landet. Nordiska medborgare behöver inte ha tillstånd för att invandra till Sverige.

I dagligt tal innebär ordet invandrare att en person är född utomlands och är folkbokförd i Sverige. Han eller hon kan vara utländsk medborgare eller ha svenskt medborgarskap. Invandrades barn som är födda i Sverige är inte invandrare. Beteckningen andra generationens invandrare eller liknande förekommer ofta även om den inte används av myndigheter.

Tabell 1.

År	Totalt antal utrikes födda i Sverige
2004	1 100 262
2005	1 125 790
2006	1 175 200
2007	1 227 770
2008	1 281 581

Källa: SCB. I SCB:s statistik använder man begreppen inrikes födda respektive utrikes födda.

Flykting

Från och med 2010 finns tre skyddsgrunder i Utlänningslagen: flykting, alternativt skyddsbehövande samt övriga skyddsbehövande. Utöver det kan uppehållstillstånd ges på grund av synnerligen ömmande omständigheter (humanitära skäl). Upphållstillstånd kan även ges på grund av anknytning till person som finns i Sverige, så kallad anhöriginvandring.

Med flykting avses en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd. Detta gäller även en utlänning som är statslös och inte kan återvända till det land där han eller hon haft sin vanliga vistelseort.

Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot förföljelse från enskilda.

Med alternativt skyddsbehövande avses en utlänning som i andra fall än som avses i flyktingdefinitionen befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att det finns grundad anledning att anta att utlänningen vid ett återvändande till hemlandet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller som civilperson löpa en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt, och utlänningen inte kan, eller på grund av sådan risk som avses inte vill, begagna sig av hemlandets skydd.

Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen löper sådan risk som där avses eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot att utlänningen utsätts för sådan risk genom handlingar från enskilda. Gäller även för en statslös utlänning som befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort.

Med övrig skyddsbehövande avses en utlänning som i andra fall än som avses i definitionen av flykting eller alternativt skyddsbehövande befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp, eller inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof. Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen löper sådan risk som där avses eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot att utlänningen utsätts för sådan risk genom handlingar från enskilda. Gäller även för en statslös utlänning som befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort.

Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt denna paragraf även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd skall beviljas vuxna personer.

Uppehållstillstånd ska ges till en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, ett utländskt barn som är ogift och har en förälder som är bosatt, eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning, i Sverige, eller, har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt, eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning, i Sverige. Uppehållstillstånd ska även ges till ett utländskt barn som är ogift och som adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och som fortfarande är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige.

Uppehållstillstånd ska även ges till en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

Uppehållstillstånd får ges till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd

för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges, en utlänning som på något annat sätt än som avses är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet, en utlänning som *ska* utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett i Sverige bosatt barn, och en utlänning som har svenskt ursprung eller som har vistats i Sverige under lång tid med uppehållstillstånd.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som är adopterad i Sverige i vuxen ålder, är anhörig till en utlänning, som är flykting eller *annan* skyddsbehövande, eller på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Tabell 2.

År	Totalt antal flyktingar
2004	6 140
2005	8 076
2006	20 663
2007	18 290
2008	11 173

Totalt år 2008 finns 354 404 flyktingar med beviljade uppehållstillstånd i Sverige.

Källor: UtlL 4:1 samt Migrationsverket

Kvotflykting

Sverige har tagit emot kvotflyktingar sedan 1950. Processen kring uttagningarna och den organiserade överföringen av flyktingarna kallas vidarebosättning (på engelska *resettlement*). Varje år tilldelar regeringen medel för att Migrationsverket ska kunna överföra cirka 1 700–1 900 kvotflyktingar till Sverige. Idag tar 19 länder emot kvotflyktingar på årlig basis.

Flyktingkvoten är i första hand avsedd för flyktingar och andra personer i behov av skydd. FN:s flyktingorgan (UNHCR) presenterar sådana ärenden när andra möjligheter är uttömda. För att bli uttagen på kvoten måste personen vara registrerad som flykting hos UNHCR. UNHCR gör sedan prioriteringen vilka personer som ska presenteras, och för vilket land. Respektive land gör därefter en bedömning och fattar beslut om personen ska få uppehållstillstånd.

Flyktingar tas ut antingen genom delegationsuttagning eller genom dossieruttagning. Delegationsuttagning innebär att flyktingarna tas ut i det land där de befinner sig. Då intervjuas de på plats av utsända personer från Migrationsverket. Vid dossieruttagning skickar UNHCR sin utredning till Migrationsverket som fattar beslut på detta underlag. Inriktningen på uttagningarna liksom det faktiska antalet kvotplatser bestäms av Sveriges regering. Vilka nationaliteter och var flyktingarna ska hämtas bestäms i samarbete med UNHCR.

Tabell 3.

År	Antal kvotflyktingar
2004	1822
2005	1263
2006	1626
2007	1845
2008	2209
2009	1936

Källa: Migrationsverket

2. Hur ser statistiken för invandring ut?

Under 2008 invandrade 74 067 utomnordiska medborgare till Sverige, 35 977 kvinnor och 38 090 män. Det motsvarar 73 procent av den totala invandringen. Bland dessa fick 47 procent uppehållstillstånd på grund av familjeband som var den vanligaste anledningen till invandring. Upphållstillstånd på grund av familjeband innebär återförening med anhöriga, familjebildning eller adoption. Denna grupp har ökat med 6 134 personer under 2008 jämfört med 2007. Samtidigt har antalet personer som invandrar på grund av skyddsbehov eller synnerligen ömmande omständigheter minskat med 4 829 respektive 2 002 personer. Av de utomnordiska invandrarna fick 9 procent uppehållstillstånd för arbete. Bland dessa var mer än en femtedel polska medborgare, 1 055 män och 292 kvinnor.

De som invandrar till Sverige är ofta unga personer, så många som 4 av 5 invandrade under året var under 40 år. I genomsnitt är kvinnor som invandrar 27,2 år och män 27,8 år. Bland de invandrade fanns 169 medborgarskap representerade. Den största invandrargruppen, precis som tidigare år, utgjordes av 17 853 svenska medborgare. Därefter kom 12 103 irakiska medborgare. Under 2007 återinvandrade 15 949 svenska medborgare, följt av 15 200 irakiska medborgare. Siffrorna för 2006 var 15 352 återinvandrande svenska medborgare och 10 850 irakiska. Mellan åren 2007 och 2008 har invandringen av svenska medborgare ökat med 12 procent medan invandringen av irakiska medborgare minskat med 20 procent. Till viss del förklaras det senare av ett minskat antal asylsökande från Irak, samtidigt som bifallsandelen för gruppen minskat.

Svenska medborgare som återvänder till Sverige har i genomsnitt varit bosatta utomlands i drygt 4 år och återvänder främst från Norge (17 procent), Storbritannien (13 procent) och USA (10 procent). Från de nordiska länderna kom totalt 28 procent av de återvändande svenska medborgarna under 2008.

Det är viktigt att även se till den totala utvandringen från Sverige, som under år 2008 var drygt 45 000 personer. Bland alla invandrade under 2008 flyttade 63 procent till storstads-länen (Stockholms, Västra Götalands och Skåne län). I övrigt fanns en jämn fördelning mellan länen.

Årsvis statistik

Siffrorna är hämtade från SCB.

2009:

Under 2009 avgjordes 27 418 asylärenden varav 7 487 beviljades (dvs. 27 %).

2008:

101 171 personer flyttade till Sverige, 45 294 personer utvandrade. Nettoinflyttningen blev därmed 55 877 personer. Av dessa 101 171 personer kom 48 815 personer från länder utanför Norden, EU och USA/Kanada.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2008

Tabell 4.

Sverige	17 853 personer
Irak	12 103
Polen	6 970
Danmark	4 129
Somalia	4 064
Tyskland	3 405
Thailand	3 060
Kina	2 677
Rumänien	2 544
Finland	2 405

Utvandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2008

Tabell 5.

Sverige	26 052 personer
Danmark	2 883
Finland	2 517
Tyskland	1 014
Polen	937
Storbritannien och Nordirland	739
Indien	661
USA	563
Kina	531
Frankrike	532

Avgjorda asylärenden under 2008:

Under 2008 avgjordes 33 845 asylärenden, 8 300 beviljade (dvs. 24%)

2007:

99 485 personer flyttade till Sverige, 45 418 personer utvandrade. Nettoinflyttningen blev därmed 54 067 personer. Av dessa 99 485 personer kom 48 190 personer från länder utanför Norden, EU och USA/Kanada.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2007

Tabell 6.

Sverige	15 949 personer
Irak	15 200
Polen	7 525
Danmark	5 097
Somalia	3 781
Tyskland	3 614
Rumänien	2 587
Finland	2 561
Thailand	2 548
Norge	2 395

Utvandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2007

Tabell 7.

Sverige	24 990 personer
Danmark	2 510
Finland	2 428
Norge	1 770
Tyskland	1 099
Storbritannien och Nordirland	837
Kina	807
USA	778
Indien	669
Frankrike	655

Avgjorda asylärenden under 2007:

Under 2007 avgjordes 32 492 asylärenden, 15 639 beviljades (dvs. 48%)

2006:

Invandrare (av utländska medborgare – återvändande svenskar redovisas ej)
78 793 utländska medborgare flyttade till Sverige, 44 908 personer utvandrade. Nettoinflyttningen blev därmed 33 885.

Av dessa 78 793 personer kom 50 128 personer från länder utanför Norden, EU och USA/Kanada.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2006

Tabell 8.

Sverige	15 352 personer
Irak	10 850
Polen	6 347
Danmark	5 137
Serbien och Montenegro	3 975
Somalia	2 974
Tyskland	2 883
Finland	2 639
Norge	2 492
Thailand	2 339

Utvandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2006

Tabell 9.

Sverige	24 875 personer
Finland	2 731
Danmark	2 117
Norge	1 821
USA	1 203
Tyskland	961
Storbritannien och Nordirland	946
Kina	715
Indien	625
Frankrike	595

Avgjorda asylärenden under 2006:

Under 2006 avgjordes 18 838 asylärenden, 7 940 beviljades (dvs. 42%)

2005:

65 229 personer flyttade till Sverige 2005, 38 118 personer utvandrade. Nettoinflyttningen blev därmed 27 111 personer.

Av dessa 65 229 personer kom 30 350 personer från länder utanför Norden, EU och USA.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2005

Tabell 10.

Sverige	13 932 personer
Danmark	4 040
Polen	3 420
Irak	2 942
Finland	2 895
Norge	2 417
Serbien och Montenegro	2 143
Thailand	2 056
Tyskland	2 016
Kina	1 701

Utvandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2005

Tabell 11.

Sverige	22 266 personer
Finland	3 171
Danmark	2 154
Norge	1 922
Tyskland	777
Storbritannien och Nordirland	697
USA	593
Frankrike	383
Island	381
Indien	371

Avgjorda asylärenden under 2005:

Under 2005 kom 17 530 asylansökningar in, 8 076 beviljades uppehållstillstånd som flykting eller motsvarande dvs. 46 %.

2004:

62 028 personer flyttade till Sverige 2004, 36 586 personer utvandrade. Nettoinflyttningen blev därmed 25 442.

Av dessa 62 028 personer kom 28 450 personer från länder utanför Norden, EU och USA.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2004

Tabell 12.

Sverige	14 448 personer
Danmark	3 753
Irak	2 824
Finland	2 810
Norge	2 625
Polen	2 458
Thailand	2 076
Tyskland	1 832
Serbien och Montenegro	1 809
Kina	1 519

Utvandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna 2004

Tabell 13.

Sverige	20 565
Finland	2 876
Danmark	1 990
Norge	1 927
Storbritannien och Nordirland	833
Tyskland	792
USA	757
Frankrike	442
Kina	416
Island	301

Avgjorda asylärenden:

2004 sökte 23 161 personer asyl i Sverige, 6 140 beviljades uppehållstillstånd som flykting eller liknande dvs. 26,5 %.

Invandringen från länder utanför ”västvärlden”

Invandring ej Norden, EU, USA och Kanada 2008

Tabell 14.

Övr. Europa (ej EU 25)	6 140 personer
Afrika	9 357
Nordamerika (ej USA och Kanada)	563
Sydamerika	1 915
Asien	28 737
Oceanien	393
Statslösa	1 710
Totalt:	48 815 personer

Invandring ej Norden, EU, USA och Kanada 2007

Tabell 15.

Övr. Europa (ej EU 25)	6 111 personer
Afrika	8 530
Nordamerika (ej USA och Kanada)	476
Sydamerika	1 872
Asien	29 658
Oceanien	363
Statslösa	1 180
Totalt:	48 190 personer

Invandring ej Norden, EU, USA och Kanada 2006

Tabell 16.

Övr. Europa (ej EU 25)	10 061 personer
Afrika	7 836
Nordamerika (ej USA och Kanada)	551
Sydamerika	2 147
Asien	27 325
Oceanien	359
Statslösa	1 849
Totalt:	50 128 personer

Invandring ej Norden, EU, USA och Kanada 2005

Tabell 17.

Övr. Europa (ej EU 25)	6 277
Afrika	5 124
Nord- och Sydamerika (ej USA)	3 171
Asien	14 771
Oceanien	316
Statslösa	691
Totalt:	30 350

Invandring ej Norden, EU, USA och Kanada 2004

Tabell 18.

Övr. Europa (ej EU 25)	6 536 personer
Afrika	4 184
Nord- och Sydamerika (ej USA)	3 011
Asien	13 546
Oceanien	339
Statslösa	834
Totalt:	28 450

Källa: SCB:s befolkningsstatistik

<http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/Produkt.asp?produktid=BE0101>

Historik – invandring och utvandring 1960-2008:

Tabell 19.

Tid	Invandrare	Utvandrare	Netto
1960	26 143	15 138	11 005
1961	29 619	15 019	14 600
1962	25 084	14 928	10 156
1963	26 950	15 340	11 610
1964	38 334	15 705	22 629
1965	49 586	15 977	33 609
1966	46 970	19 730	27 240
1967	29 983	19 979	10 004
1968	35 978	23 162	12 816
1969	64 503	20 360	44 143
1970	77 326	28 653	48 673
1971	42 615	39 560	3 055
1972	29 894	41 579	-11 684
1973	29 443	40 342	-10 899
1974	37 430	28 352	9 078
1975	44 133	27 249	16 884
1976	45 492	25 522	19 970
1977	44 005	21 078	22 927
1978	36 187	22 168	14 019
1979	37 025	23 467	13 558
1980	39 426	29 839	9 587
1981	32 272	29 440	2 832
1982	30 381	28 381	2 000
1983	27 495	25 269	2 226
1984	31 486	22 825	8 661
1985	33 127	22 036	11 091
1986	39 487	24 495	14 992
1987	42 666	20 673	21 993
1988	51 092	21 461	29 631
1989	65 866	21 484	44 382
1990	60 048	25 196	34 852
1991	49 731	24 745	24 986
1992	45 348	25 726	19 622
1993	61 872	29 874	31 998
1994	83 598	32 661	50 937
1995	45 887	33 984	11 903
1996	39 895	33 884	6 011
1997	44 818	38 543	6 275
1998	49 391	38 518	10 873
1999	49 839	35 705	14 134
2000	58 659	34 091	24 568
2001	60 795	32 141	28 654
2002	64 087	33 009	31 078
2003	63 795	35 023	28 772
2004	62 028	36 586	25 442
2005	65 229	38 118	27 111
2006	95 750	44 908	50 842
2007	99 485	45 418	54 067
2008	101 171	45 294	55 877

Sammanfattande statistik

Tabell 20.

In- och utvandring 2004-08						
	2008	2007	2006	2005	2004	Totalt 2004-2008
Invandrade till Sverige	101 171	99 485	78 793	65 229	62 028	406 706
Utvandrade från Sverige	45 294	45 418	44 908	38 118	36 586	210 324
Nettoförändring	55 877	54 067	33 885	27 111	25 442	196 382

Tabell 21.

Asylärenden 2004-08						
	2008	2007	2006	2005	2004	Totalt 2004-08
Avgjorda asylärenden	33 845	32 492	18 838	17 530	23 161	125 866
Därav beviljade	8 300	15 639	7 940	8 076	6 140	46 095
Andel beviljade i %	25	48	42	46	27	37

Tabell 22.

Invandring efter de vanligaste medborgarskapsländerna												
	2 008		2 007		2 006		2 005		2 004		Totalt 04-08	
	Antal	Plats	Antal	Plats	Antal	Plats	Antal	Plats	Antal	Plats	Antal	Plats
Sverige	17 853	1	15 949	1	15 352	1	13 932	1	14 448	1	77 534	1
Irak	12 103	2	15 200	2	10 850	2	2 942	4	2 824	3	43 919	2
Polen	6 970	3	7 525	3	6 347	3	3 420	3	2 458	6	26 720	3
Somalia	4 064	5	3 781	5	2 974	6					10 819	8
Tyskland	3 405	6	3 614	6	2 883	7	2 016	9	1 832	8	13 750	5
Danmark	4 129	4	5 097	4	5 137	4	4 040	2	3 753	2	22 156	4
Thailand	3 060	7	2 548	9	2 339	10	2 056	8	2 076	7	12 079	7
Kina	2 677	8					1 701	10	1 519	10	5 897	
Rumänien	2 544	9	2 587	7							5 131	
Finland	2 405	10	2 561	8	2 639	8	2 895	5	2 810	4	13 310	6
Serbien/ Montenegro					3 975	5	2 143	7	1 809	9	7 927	10
Norge			2 395	10	2 492	9	2 417	6	2 625	5	9 929	9

Källa: Migrationsverket och SCB:s befolkningsstatistik

3. Vad menas med ”papperslösa”?

Papperslösa, gömda eller dokumentlösa är en benämning för de personer som befinner sig i Sverige utan tillstånd (saknar visum, uppehållstillstånd eller medborgarskap) och som samtidigt inte söker asyl eller uppehållstillstånd på annan grund. Det kan vara personer som inte har rätt att vistas i landet, eller personer som skulle få uppehållstillstånd om de ansökte om detta, men av en eller annan anledning uteblir ansökan. Det kan även vara personer som fått avslag efter en ansökan om uppehållstillstånd men som inte lämnar landet.

Polisen och Migrationsverket uppskattar att det finns ca 10.000-15.000 personer utan tillstånd i Sverige. Men många menar att det finns fler som lever som gömda. Föreningen Papperslösa Stockholm menar att det finns uppemot 35.000 papperslösa i Sverige.

Orsakerna till papperslöshet är nog lika många som antalet personer. Den största delen av de papperslösa har fått avslag på sin ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på anknytning (anhörig). Många anser sig ha legitima skäl för att inte återvända, t.ex. på grund av rädsla för repressalier, trakasserier, våld, krig, förföljelse eller fattigdom. Andra har aldrig sökt asyl. De som inte söker asyl kan t.ex. vara sådana som är rädda för myndigheter eller att de ändå väntas få ett avslag på sin ansökan. Vissa smugglas in genom organiserad brottslighet och utnyttjas på olika sätt (människohandel). De befinner sig här ofrivilligt.

Skolgång, vård mm

Regeringen är enig om att en rätt till skolgång ska gälla alla barn som vistas i Sverige. Det följer även av Barnkonventionen. Barn ska inte drabbas av att deras föräldrar väljer att vistas illegalt i landet. En statlig utredning har tidigare analyserat förutsättningarna för rätt till skolgång till en grupp av gömda barn; barn som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige, men som har fått avslag på ansökan och håller sig undan för att inte avvisas eller utvisas. Utredningens betänkande Skolgång för barn som skall avvisas eller utvisas (SOU 2007:34) behöver kompletteras för att även omfatta andra grupper av gömda barn.

Regeringen menar att rätten till skolgång också bör omfatta barn som vistas i Sverige utan att ha ansökt om nödvändigt tillstånd för vistelsen och barn vars beslut om avvisning eller utvisning har preskriberats. En utredare ska därför föreslå hur rätten ska utökas till att omfatta dessa grupper. Även andra grupper som vistas i landet utan tillstånd kan komma i fråga. Utredaren ska vidare lämna förslag på hur skolans och socialnämndens skyldighet att underrätta polisen kan inskränkas eller avskaffas och socialnämndens uppgiftsskyldighet ska ses över. Dessutom ska utredningen undersöka hur rätten kan utökas till att också gälla för fristående skolor. Utredningen rör, utöver rätt till skolgång, även tillgång till förskoleverksamhet och skolbarnomsorg. Den ska överlämnas senast den 29 januari 2010.

När det gäller vård är sjukvårdens uppdrag att ta hand om människor med vårdbehov, vilket står över andra omständigheter såsom en persons rätt eller orsak att vara i landet. Precis som en akut sjuk turist får vård i Sverige, får en papperslös person det – det är humanitära skäl bakom detta och inget som baseras på särskilt lagstiftning för papperslösa.

Källa: Migrationsverket och SOU 2007:34.

4. Ensamkommande barn

Antalet ensamkommande barn fortsätter att öka kraftigt. Under 2009 sökte 2 250 ensamkommande barn asyl. Antalet väntas bli högt även under 2010. Av de 2 250 minderåriga som sökte asyl under 2009 kom de flesta från Somalia, följt av Irak och Afghanistan. Av dem som kommit under år 2009 är drygt hälften 16–17 år. Andelen som är 13–15 år ökar dock. Alla under 18 år har rättigheter enligt FN:s barnkonvention, det vill säga de är barn.

De allra flesta flyr undan konflikter. Många pojkar vill undvika att värvas till stridande grupper. Av de ensamkommande barnen beviljades under 2008 54 procent uppehållstillstånd, vilket kan jämföras med 80 procent år 2007. Av dem som beviljades uppehållstillstånd under 2008 var 7 procent flyktingar, 54 procent skyddsbehövande i övrigt och 39 procent beviljades uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter.

Ytterst få av de ensamkommande barnen beviljas flyktingstatus som ger rätt att ta hit kärnfamiljen. Barn och unga får oftast uppehållstillstånd på en lägre grad som inte ger den rättigheten. Upphållstillstånd till kärnfamiljen ges endast om det ensamkommande barnet fått uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande.

Vid bedömningen av ett ensamkommande barns asylskäl görs samma bedömning som vid vuxna asylsökande, men med ett barnperspektiv och med iakttagande av barnkonventionen. Det innebär bland annat att lite lägre krav ställs på att barnet i detalj ska kunna redogöra för sin flyktinghistoria för att den ska bedömas som sammanhängande, oförändrad och sannolik, de krav som ställs på den sökandes berättelse för att den skall anses ha högt bevisvärde och den asylsökande ska anses vara trovärdig.

Enligt FN:s barnkonvention är det en rättighet för ett barn att återförenas med sina föräldrar. Men barnkonventionen betyder inte att alla barn som kan få det bättre i Sverige, får stanna. Enligt barnkonventionen är det en rättighet för ett barn att återförenas med sina föräldrar. Därför försöker svenska myndigheter finna barnens föräldrar eller vårdnadshavare. När det inte finns någon risk för förföljelse eller andra behov av skydd är huvudinriktningen att ett ensamkommande barn så snabbt som möjligt ska återförenas med sina föräldrar i hemlandet.

I diskussionen nämns också så kallade ankarbarn, dvs. ensamkommande barn som får uppehållstillstånd och i ett senare skede de facto tar hit sina familjer. Det har varit svårt att få fram det exakta antalet ensamkommande barn som sedermera tar hit sina familjer. Migrationsverket gör dock bedömningen att det handlar om relativt få.

Vem har ansvaret för de ensamkommande barnen?

Från och med den 1 juli 2006 delas ansvaret för de asylsökande ensamkommande barnen mellan stat och kommun.

De *kommuner som träffat överenskommelser* med Migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn ansvarar för barnens boende och omvårdnad. För detta får kommunerna ersättning av staten (se nedan för exakt ersättning).

Migrationsverket ansvarar för myndighetsutövningen vilket innebär att verket svarar för prövning av barnens asylärenden och för frågor som rör ekonomiskt bistånd och återvändande.

Utöver myndigheternas formella ansvar spelar även *frivilligorganisationer* en viktig roll, deras engagemang och erfarenheter har stor betydelse i mottagandet av de ensamkommande barnen.

När barnen anländer

När ett ensamkommande asylsökande barn anländer till Sverige ser Migrationsverket till att barnet får komma till en *mottagningskommun*. Kommunerna i anslutning till de stora inreseorterna Stockholm, Göteborg och Malmö (Sigtuna, Solna, Malmö och Mölndal) tar vid behov emot barnen i tillfälliga boenden.

Kommunens ansvar

Det är den kommun där barnet vistas som är ytterst ansvarig för barnets väl. Kommunen ansvarar för att utreda och fatta beslut om vad som är bäst för barnet, till exempel var barnet ska bo, undersöker om det finns släktingar i Sverige som barnet kan bo hos och om barnet behöver särskild vård och omsorg.

Ersättning till kommunerna

Kommuner får statlig ersättning för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar såväl under tiden de är asylsökande som tiden efteråt för de som får uppehållstillstånd.

Ersättning till kommuner med överenskommelse om mottagande av asylsökande ensamkommande barn

Årlig ersättning på 500 000 kronor för ett kalenderår som ska underlätta mottagandet samt öka kvalitén på mottagandet.

Ersättning till kommuner som dessutom har en överenskommelse om att tillhandahålla boendeplatser som avses i 2 § andra stycket LMA (lagen om mottagande av asylsökande)

Dessa ersättningar ska täcka kostnaderna för att bedriva boendeplatserna dvs. personal, kost, logi samt omvårdnad etc.

- 1 600 kronor per dygn för varje överenskommen plats.
- Därutöver 300 kronor per dygn för varje belagd plats.

Ersättning till samtliga kommuner, oavsett om överenskommelse tecknats eller inte

Ersättning för skolverksamhet, avser samtliga asylsökande barn i Sverige
Schablonersättning för barnets skolgång:

- 28 300 kronor per elev och år i förskoleklass .
- 55 200 kronor per elev och år i grundskola etc.
- 62 700 kronor per elev och år i gymnasieskola etc.
- Ersättning för extra kostnader för elever med särskilda behov.

Ersättning för extraordinära kostnader för skolverksamhet

Ersättning för faktiska kostnader för boende och omvårdnad i:

- Tillfälligt boende i kommun där Migrationsverket har ansökningsenheter.
- Anvisad kommuns boende (utöver avtalade platser), t.ex. för boende i familjehem, grupphem/institution eller vid behov behandlingshem.

Ersättning för transport av ensamkommande barn till den anvisade kommunen.

Ersättning för anvisad kommuns utredning av ensamkommande barn utgår med:

- 39 000 kronor per barn vid placering i familjehem.
- 31 000 kronor per barn vid placering i hem för vård eller boende, dvs. grupphem eller institution.

Ersättning för faktiska kostnader för god man.

En kommun kan även ansöka om ersättning för betydande extraordinära kostnader som kommunen haft för ensamkommande barn.

Under maj månad utgår en årlig ersättning för stödinsatser av förebyggande karaktär enligt SoL till samtliga kommuner i vilka det den 30 april finns asylsökande under 18 år registrerade hos Migrationsverket. Det totala ersättningsbeloppet är 50 miljoner kronor och fördelas enligt följande.

- 5 miljoner kronor delas mellan berörda kommuner
- 45 miljoner kronor delas med antalet registrerade barn, vilka sedan genererar ett sammanlagt belopp till berörda kommuner.

För barn som får uppehållstillstånd utgår också särskilda ersättningar till kommunen.

Källor: Utlänningslagen 2005:716, Prop. 2004/05:170, Migrationsverket och DN

5. Hur regleras arbetskraftsinvandring?

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av anställning här eller utomlands ska ha arbetstillstånd. Kravet på arbetstillstånd gäller dock inte medborgare i de nordiska länderna. Det gäller inte heller EES-medborgare och deras familjemedlemmar, vilka har uppehållsrätt, eller utlänningar som har permanent uppehållstillstånd. Även utlänningar som har ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat eller är medborgare i Schweiz och vissa av deras familjemedlemmar är undantagna från kravet på arbetstillstånd. Motsvarande gäller vissa yrkesgrupper.

Arbetstillstånd får ges till en utlänning som erbjudits ett säsongsarbete eller en anställning inom ett yrke där det råder tillfällig brist på arbetskraft eller som deltar i ett internationellt utbyte. Tillstånd får även ges om det följer av ett internationellt avtal eller ett avtal med ett annat land (6 kap. 2 § UtL). Enligt 5 kap. 5 § andra stycket UtL får uppehållstillstånd beviljas en utlänning som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning. Härmed avses bl.a. egna företagare (prop. 2004/05:170 s. 279). Enligt den praxis som utarbetats inom Migrationsverket krävs för att få uppehållstillstånd som näringsidkare att en företagsekonomisk värdering visar att företagsplanerna är realistiska och att företaget enligt en professionell bedömning kan förväntas uppnå en tillfredsställande lönsamhet. Under förutsättning att det går att försörja sig på rörelsen kan sökanden efter två år beviljas permanent uppehållstillstånd.

En utlänning som har tidsbegränsat uppehållstillstånd får normalt ges arbetstillstånd (6 kap. 3 § UtL). Detta gäller dock inte om skäl hänförliga till syftet med uppehållstillståndet talar häremot. Så kan vara fallet t.ex. då ett uppehållstillstånd för tillfälligt besök av släktingar meddelats. Ett arbetstillstånd ska vara tidsbegränsat. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs (6 kap. 1 § UtL).

Asylsökande undantas från skyldigheten att ha arbetstillstånd i de fall Migrationsverket bedömer att beslut i ärendet inte kommer att kunna fattas inom fyra månader från ansökningstillfället. Migrationsverket utfärdar då ett särskilt bevis som visar att den sökande är undantagen från skyldigheten att inneha arbetstillstånd. Undantaget, s.k. AT-UND, gäller till dess det finns ett lagkraftvunnet beslut i ärendet. Om ett beslut om avvisning eller utvisning inte bedöms kunna verkställas med tvång på grund av förhållandena i mottagarlandet gäller undantaget från kravet på arbetstillstånd till dess utlänningen lämnar Sverige (5 kap. 4 § UtL).

Den 15 december 2008 infördes nya tillståndsregler för personer utanför EU/EES-området som vill komma till Sverige för att arbeta här. De nya reglerna innebär att den tidigare arbetsmarknadsprövningen som Arbetsförmedlingen gjorde har tagits bort. Nu är det i stället arbetsgivaren som avgör om det finns behov av arbetskraft från länder utanför EU/EES-området. Migrationsverket ska pröva om lön och övriga anställningsvillkor är i nivå med kollektivavtal eller vad som är brukligt inom branschen. Eftersom lagändringen kom så sent under året är det ännu för tidigt att säga något om konsekvenserna av den.

Källor: Prop. 2007/08:147

6. Vad gäller för asyl, uppehållstillstånd och medborgarskap?

Asyl

Med asyl menas ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning därför att han eller hon är flykting, UtL 1:3. Asyl kan beviljas om du endera har asylskäl enligt nuvarande definition och då får sökanden flyktingstatus. Detta följer av FN:s krav enligt Genèvekonventionen. Vidare kan asyl beviljas om sökanden har särskilda skyddsbehov, vilket också finns i nuvarande lagstiftning och som är en följd av EG-rätten. En ny kategori som träder ikraft 2010 är att en sökande även kan beviljas asyl om det finns övriga skyddsbehov. Denna regel är något den svenska regeringen tagit initiativ till och är tänkt att omfatta exempelvis personer som känner frukta för tortyr, förföljelse på grund av sexuell läggning eller person som flyr från en miljökatastrof.

Uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller har ställning som varaktigt bosatt får, om personen har pass, resa in i Sverige. UtL 2:4

Medborgarskap

Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap:

11 § En utlänning kan efter ansökan beviljas svenskt medborgarskap (naturaliseras), om han eller hon har

1. styrkt sin identitet,
2. fyllt arton år,
3. permanent uppehållstillstånd i Sverige,
4. hemvist här i landet
 - a) sedan två år i fråga om dansk, finländsk, isländsk eller norsk medborgare,
 - b) sedan fyra år i fråga om den som är statslös eller att bedöma som flykting
 - c) sedan fem år i fråga om övriga utlänningar, och
5. haft och kan förväntas komma att ha ett hederligt levnadssätt.

12 § Om kraven 11 § inte är uppfyllda får, om inte annat följer av andra stycket, sökanden ändå naturaliseras, om

1. sökanden tidigare har varit svensk medborgare,
2. sökanden är gift eller sambo med en svensk medborgare, eller
3. det annars finns särskilda skäl till det.

Asylärendets gång

Asylsökande som kommer till Sverige kan ansöka om asyl vid gränsen eller på någon av Migrationsverkets ansökningsenheter som finns i Göteborg, Malmö och Stockholm (Solna). Inledningsvis bedömer verket om det är Sverige som ska pröva asylansökan eller om personen anlänt från ett annat land, som i första hand är skyldigt att göra det. Är det uppenbart att den sökande saknar asylskäl kan verket fatta ett snabbt beslut i ärendet; det kan t.ex. gälla om den sökande är medborgare i ett annat EU-land.

Bedömer verket vid den första genomgången att en asylsökande kommer att beviljas tillstånd utreds ärendet på lämpligt sätt, men något offentligt biträde utses inte. För övriga asylsökande utses ett offentligt biträde, som hjälper den asylsökande att komplettera sin ansökan, innan verkets tjänstemän träffar den sökande eller ombudet. Efter mötet, där eventuella oklarheter kan redas ut, kan verket besluta i ärendet. Det offentliga biträdets hjälp är kostnadsfri för den sökande.

Hur lång tid tar det att fatta beslut?

Det beror bland annat på hur många asylsökande som har kommit den senaste tiden och hur komplicerade deras ärenden är. Målet är att en sökande ska få beslut från verket inom sex månader.

Migrationsverket prövar varje ansökan för sig

Varje ansökan prövas individuellt och om den sökande har skäl, som enligt utlänningslagen ger rätt till asyl eller skydd, är det Migrationsverkets sak att snabbt ge uppehållstillstånd. Har den sökande inga asyl- eller skyddsskäl prövas om det finns andra skäl för att få stanna i Sverige t.ex. familjeanknytning eller särskilt ömmande omständigheter.

En asylsökande som får ett negativt beslut från Migrationsverket har två möjligheter:

- att nöjdförklara sig, vilket innebär att den asylsökande reser hem eller till ett annat land, som är berett att ta emot honom
- att överklaga sitt ärende till migrationsdomstol

Om domstolsprövningen leder till att Migrationsverkets av- eller utvisningsbeslut står fast ska personen lämna Sverige. Migrationsverkets personal på mottagningsenheterna hjälper till med de förberedelser som behöver göras inför avresan. Om personen inte själv vill resa hem, blir det polisens sak att se till att han eller hon lämnar Sverige.

Den som får sin asylansökan beviljad, antingen av Migrationsverket eller efter domstolsprövning, får i regel permanent uppehållstillstånd. Det innebär rätt att bosätta sig här för gott.

Vad händer under väntetiden?

Personer som har sökt asyl i Sverige och väntar på beslut får välja om de vill bo hos släkt och vänner eller i någon av Migrationsverkets hyrda lägenheter. Mer än hälften väljer att ordna sitt boende själv. Verkets boende består av vanliga lägenheter, där de asylsökande själva sköter sitt hushåll. Ensamstående måste dela rum. En familj kan få ett eget rum men får räkna med att dela lägenhet med andra personer.

Under väntetiden erbjuds alla asylsökande (även de som ordnat eget boende) organiserad sysselsättning av olika slag. Det kan till exempel handla om svenskundervisning och praktik eller att hjälpa landsmän tillrätta.

Om Migrationsverket bedömer att det kommer att ta mer än fyra månader att handlägga asylärendet kan den asylsökande få undantag från kravet på att ha arbetstillstånd och kan alltså arbeta. För att den asylsökande ska få undantaget måste han eller hon klarlägga sin identitet.

I vissa fall kan de asylsökande få bostadsersättning. Det gäller när de har fått ett arbete som varar mer än tre månader på en ort där Migrationsverket inte har några bostäder.

De som har egna pengar ska betala för sitt uppehälle medan den som saknar pengar kan få bidrag, så kallad dagersättning.

När uppehållstillstånd har beviljats

Asylsökande som får uppehållstillstånd får bosätta sig var de vill om de själva kan ordna bostad. Om inte, anvisar Migrationsverket en bostad i en kommun. I och med bosättningen kan han eller hon folkbokföra sig och har därefter i stort sett samma rättigheter och skyldigheter som alla kommuninvånare.

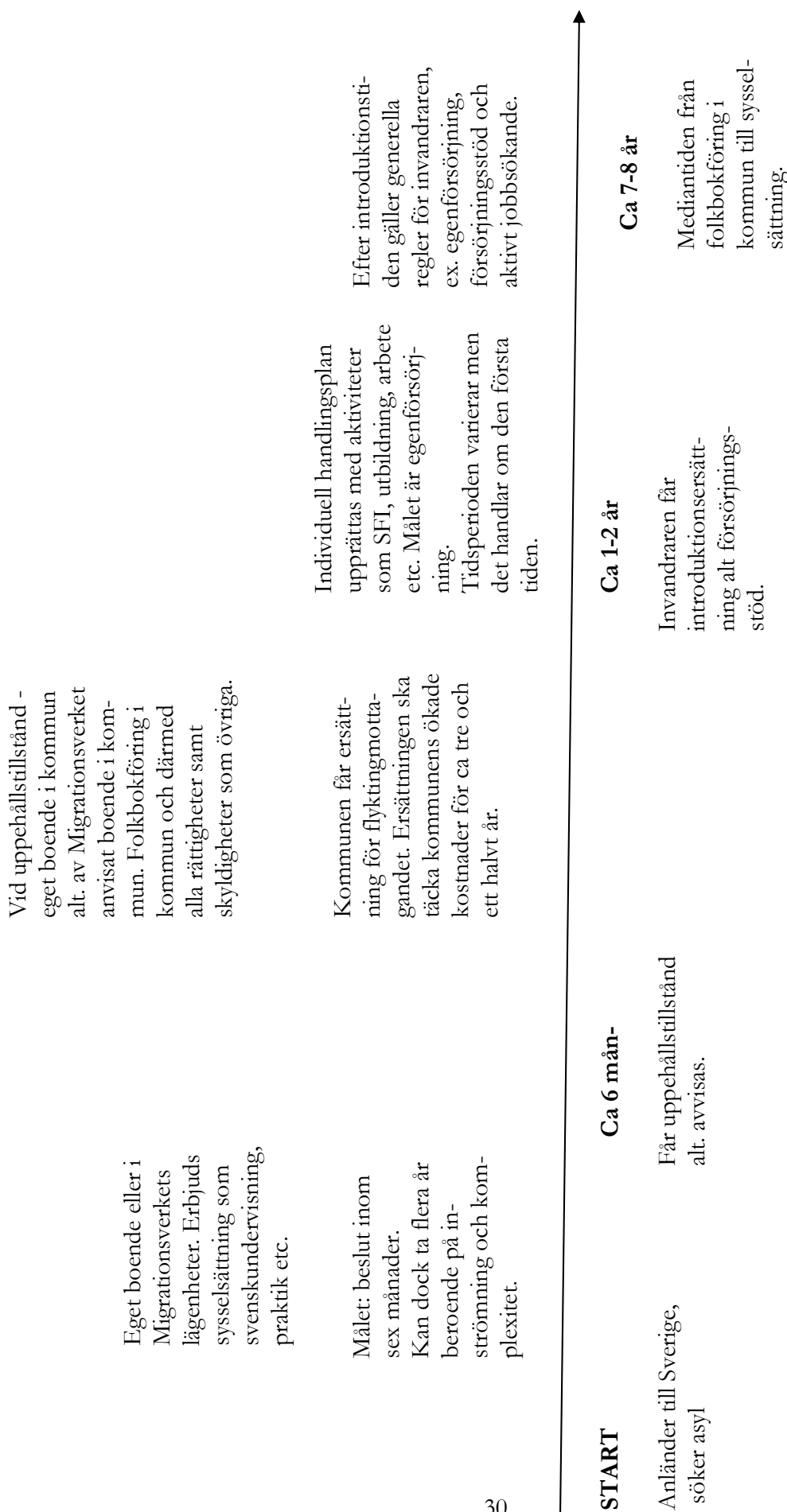
Kommunen ska upprätta en introduktionsplan för varje nyanländ invandrare. För sitt arbete får kommunen en statlig ersättning för varje mottagen person.

Möjlighet att ansöka om arbetstillstånd

Om en asylsökande får nej på sin asylansökan kan han eller hon söka arbetstillstånd. Det kan han eller hon göra inom två veckor efter att beslutet om utvisning vunnit laga kraft.

Källa: Migrationsverket

Tidslinje för asylärendets gång

7. Vad gäller för försörjningsstöd?

Enligt socialtjänstförordningen (2001:937) grundar sig försörjningsstödet på riksnormen för skäligen kostnader. Riksnormen för ett hushåll under 2009 utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna beräknas enligt följande:

Barn (kronor per månad)

Tabell 23.

Antal år	Under 1	1-2	3	4-6	7-10	11-14	15 -18	19-20*
Med lunch	1650	1880	1540	1880	2100	2410	2710	2740
Utan lunch**	1520	1710	1370	1640				

* Gymnasieungdomar som bor hemma.

** Barn som får lunch på förskola.

För vuxna (kronor per månad)

Tabell 24.

Ensamstående	2800
Sambor	5060

Gemensamma hushållskostnader (kronor per månad)

Tabell 25.

1 person	2 personer	3 personer	4 personer	5 personer	6 personer	7 personer
880	990	1240	1420	1620	1850	2020

För hushåll med fler än 7 personer beräknas kostnaden för varje tillkommande hushållsmedlem som skillnaden mellan hushåll med 6 respektive 7 personer.

För en vuxen person som inte är att anse som sambo, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer, beräknas normen såsom personliga kostnader för ensamstående plus kvoten av de gemensamma kostnaderna för hushållet och antalet medlemmar i hushållet.

Utöver detta läggs skälig nettohyra, hemförsäkring och resa vid jobbsökande till. Vad som anses som skälig hyra varierar över riket och storleken på hushållet.

Räkneexempel:

Trebarnsfamilj:

mamma, pappa, tre barn (ålder: 3 år, 11 år, 17 år): 13 340 kronor

Fyrabarnsfamilj:

mamma, pappa, fyra barn (ålder: 3 månader, 2 år, 6 år, 18 år): 15 030 kronor

Ensamstående förälder, fyra barn (ålder: 3 månader, 2 år, 6 år, 18år): 12 450 kronor

Fembarnsfamilj:

mamma, pappa, fem barn (ålder: 7 månader, 1,5 år, 4 år, 6 år, 14 år): 16 780 kronor

Ensamstående förälder, fem barn (ålder:7 månader, 1,5 år, 4 år, 6 år, 14 år): 12 470 kronor

Sexbarnsfamilj:

mamma, pappa, sex barn (ålder: 5 månader, 1 år, 4 år, 10 år, 15 år, 19 år): 20 210 kronor

Sjubarnsfamilj:

mamma, pappa, sju barn (ålder: 3 månader, 1 år, 3 år, 4 år, 8 år, 12 år, 20 år): 21 620 kronor

Ensamstående förälder, sju barn:19 360 kronor

Åttabarnsfamilj:

mamma, pappa, åtta barn (2 månader, 2 år, 6 år, 9år, 12 år, 15 år, 17 år, 20 år): 25 670 kronor

I Stockholm stad finns det totalt 18 146 biståndshushåll. Av dessa finns 40 hushåll med 8 barn eller fler.

Ett exempel: normen för försörjningsstöd i Stockholms Stad 2009 ligger på:

Ensamstående:	3 680 kr/mån
Makar/sammanboende:	6 050 kr/mån (3025 kr/mån per person)
Barn och ungdomar:	2 130-2 960 kr/mån

Utöver normbeloppen lämnas försörjningsstöd för skäliga kostnader för boende, hushålls- el, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening eller arbetslöshetskassa. Totalbeloppet för hushållets utgifter (hushållets sammanlagda norm + kostnader för posterna ovan) minskas med hushållets alla egna inkomster av lön, barnbidrag med mera.

I BP 10 föreslås också en aktivitetsbonus som kommer landa på 40 kr/dag:

”I syfte att införa arbetslinjen i mottagandet och ge asylsökande som deltar i praktik eller annan sysselsättning möjlighet att stärka sina ekonomiska förutsättningar bör en aktivitetsbonus införas. Ersättningen bör kunna erhållas av asylsökande som är aktiva genom att praktisera eller delta i annan sysselsättning. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om att införa en aktivitetsbonus under andra halvåret 2010.”

Källa: Budgetpropositionen 2010 och socialtjänstförordningen samt Stockholms kommun.

8. Vilka är reglerna för garantipensionärer kontra äldre invandrare med äldreförsörjningsstöd?

Garantipension

Du måste ha bott minst tre år i Sverige för att ha rätt till garantipension. Om du bott i Sverige kortare tid, men minst ett år, kan du få räkna med tid som du bott i ett annat EU-land eller i Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz för att komma upp i tre års bosättnings-tid.

Om du har kommit till Sverige och fått uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehö-vande kan du i vissa fall också få räkna med en del av bosättnings-tiden i ditt hemland. På så vis kan du få högre garantipension än vad bara din bosättnings-tid i Sverige ger.

Full garantipension är 6 777 kronor per månad för den som är gift och 7 597 kronor per månad för den som är ogift (beloppen gäller 2009). Beloppen gäller om du har bott i Sveri-ge i minst 40 år. Har du bott kortare tid i Sverige minskar garantinivån med en 1/40 för varje år som saknas.

Hur mycket bostadstillägg du kan få beror på hur mycket du betalar för din bostad och hur stora inkomster du har, men som allra mest kan du få ersättning för 93 procent av bostads-kostnader upp till 5 000 kronor i månaden om du är ogift och 2 500 kronor om du är gift. Det betyder att den högsta ersättningen som kan betalas ut är 4 650 kronor per månad för dig som är ogift respektive 2 325 kronor per månad för dig som är gift.

Äldreförsörjningsstöd

Du som bor i Sverige och är 65 år kan ha rätt till äldreförsörjningsstöd från och med må-naden du fyller 65. Du räknas som boende i Sverige om du planerar att stanna här minst ett år. Grundregeln är att garantipensionärer och personer som har äldreförsörjningsstöd ska leva på en skälig levnadsnivå. Om din inkomst efter avdrag för skatt och skälig bostads-kostnad är lägre än skälig levnadsnivå, får du äldreförsörjningsstöd så att du kommer upp i skälig levnadsnivå. Som skälig levnadsnivå räknas 4 831 kronor per månad för ogifta och 4 082 kronor per månad för gifta.

När du söker äldreförsörjningsstöd får du räkna med skälig bostadskostnad, det vill säga upp till 6 200 kronor i månaden för ogifta och 3 100 kronor i månaden för gifta. I övrigt beräknas bostadskostnaden enligt samma regler som gäller för bostadstillägg till pensionä-rer.

Nedan följer exempel på hur jämförelsen mellan äldreförsörjningsstöd (ÄFS) och halv respektive hel garantipension kan se ut, utifrån olika hyresnivåer.

Tabell 26.

	ÄFS	Halv garantipension	Full garantipension
Pension	0	3 799	7 597
Skatt		245	1 461
Hyra	4 200	4 200	4 200
BTP		3 906	3 906
<i>Kvar att leva på</i>	-4 200	3 259	3 906
SBTP		1 572	0
Äldreförsörjningsstöd	9 031		
Kvar efter skatt och bostad	4 831	4 831	5 842

	ÄFS	Halv garantipension	Full garantipension
Pension	0	3 799	7 597
Skatt		245	1 461
Hyra	5 200	5 200	5 200
BTP		4 650	4 650
<i>Kvar att leva på</i>	-5 200	3 003	5 586
SBTP		1 828	0
Äldreförsörjningsstöd	10 031		
Kvar efter skatt och bostad	4 831	4 831	5 586

	ÄFS	Halv garantipension	Full garantipension
Pension	0	3 799	7 597
Skatt		245	1 461
Hyra	6 000	6 000	6 000
BTP		4 650	4 650
<i>Kvar att leva på</i>	-6 000	2 203	4 786
SBTP		2 628	45
Äldreförsörjningsstöd	10 831		
Kvar efter skatt och bostad	4 831	4 831	4 831

	ÄFS	Halv garantipension	Full garantipension
Pension	0	3 799	7 597
Skatt		245	1 461
Hyra	3 900	3 900	3 900
BTP		3 627	3 627
<i>Kvar att leva på</i>	-3 900	3 280	5 863
SBTP		1 551	0
Äldreförsörjningsstöd	8 731		
Kvar efter skatt och bostad	4 831	4 831	5 863

Info/förtydligande:

Skattesatsen är beräknad till 32%.

Som skälig levnadsnivå räknas 4 831 kr/månad.

Som skälig bostadskostnad räknas upp till 6 200 kr/månad.

Källa: Försäkringskassan

9. Hur fungerar svenska för invandrare (SFI)?

SFI regleras i skollagen (1985:1100), i förordning 1994:895 om svenskundervisning för invandrare (SFI -förordningen) och i regeringens kursplan för SFI (SKOLFS 2006:28). Utbildningen syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket samt till att ge vuxna utan tillräckliga läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva detta. Av lagen framgår att kommunerna är huvudmän för SFI och att de ska erbjuda utbildning till de kommuninvånare som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket. Dessa ska kunna påbörja sin SFI -undervisning inom tre månader från det att de ansökt om att få börja SFI.

SFI ska under en fyraveckorsperiod omfatta i genomsnitt minst 15 timmar undervisningstid i veckan. Undervisningstiden får dock minskas om eleven begär det och om det är förenligt med utbildningens syfte. Kravet om minst 15 timmars undervisningstid infördes 2007. Regeringen möjliggjorde genom regeländringen att SFI kan kombineras med annan sysselsättning, exempelvis annan utbildning eller förvärvsarbete. Regeringen betonade i samband med att ändringarna infördes att det är viktigt att myndigheterna samverkar så tidigt som möjligt så att det inte uppstår målkonflikter kring en individs utbildning och försörjning. Regeringen ansåg också att tidiga insatser från Arbetsförmedlingen, för de invandrare som kan bedömas få sysselsättning inom rimlig tid, är av stor vikt för att underlätta för dem att etablera sig på arbetsmarknaden. Nivån om just 15 timmar tog bland annat fasta på att undervisningen ska kunna kompletteras med självstudier och med fördel även med praktik, arbete, andra studier eller rehabilitering. Arbetsförmedlingens insatser och program ska finnas tillgängliga så tidigt som möjligt efter beviljat uppehållstillstånd och ska kunna erbjudas parallellt med undervisning i SFI.

Gällande SFI-bonusen

Regeringen genomför för närvarande en försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisningen för invandrare den s.k. SFI -bonusen. Syftet är att pröva i vilken utsträckning ekonomiska incitament för deltagare i SFI kan bidra till att de snabbare lär sig svenska och därmed förbättrar sina möjligheter för att få ett arbete.

SFI -bonus lämnas till den som inom tolv månader dock senast 15 månader från den dag personen första gången folkbokfördes i en kommun uppnått minst betyget Godkänt i svenskundervisning för invandrare enligt något eller några av följande alternativ:

- kurs B på studieväg 1,
- kurs C på studieväg 2, eller
- kurs D på studieväg 3.

SFI -bonus lämnas med

1. en halv bonus för personer som har uppnått minst betyget Godkänt i svenskundervisning för invandrare på kurs B på studieväg 1 dvs. 6 000 kr,
2. två tredjedels bonus för personer som har uppnått minst betyget Godkänt i svenskundervisning för invandrare på kurs C på studieväg 2 dvs 8 000 kr, och
3. en hel bonus för personer som har uppnått minst betyget Godkänt i svenskundervisning för invandrare på kurs D på studieväg 3, dvs 12 000 kr.

SFI -bonus lämnas med sammanlagt högst en hel bonus till samma person.

Försöket med SFI -bonus har pågått sedan den 1 oktober 2009. Diskussioner pågår inom Regeringskansliet för att göra bonusen nationell. IFAU har fått i uppgift att utvärdera försöket. Denna utvärdering ska vara klar 31 december 2012.

Modersmålsundervisning

Om en eller båda av elevens föräldrar har ett annat språk än svenska som modersmål och språket pratas till vardags hemma ska eleven få undervisning i språket. Modersmålsundervisning kan anordnas som språkval, elevens val, inom ramen för skolans val eller utanför timplanebunden tid. Modersmålsundervisning får, som regel, inte omfatta mer än ett språk.

En kommun är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk, endast om det finns lämpliga lärare och om minst fem elever önskar undervisning i språket.

Källa: Grundskoleförordningen 1994:1194

Gällande SFI på folkhögskolorna

Utredningen Egenansvar med professionellt stöd föreslog en SFI -peng som skulle följa den enskilde och därmed öka flexibiliteten och individanpassningen inom SFI. Regeringen anser att ett system med SFI -peng vore bra men att det inte bör införas i det här skedet då det i nuläget pågår många andra åtgärder inom SFI.

I ett förslag från regeringen ska en folkhögskola kunna vara huvudman för utbildning som motsvarar SFI. En folkhögskola som har fått betygsrätt kan välja att ta emot en sökande som har rätt att delta i kommunens SFI. Folkhögskolan ska då få ersättning från kommunen motsvarande de resurser som kommunen ger till sin egen SFI. På så sätt ökar valfriheten för nyanlända invandrare och SFI kan erbjudas i fler pedagogiska former. Reformen träder i kraft 28 juni 2010.

Källor: <http://www.statskontoret.se/upload/publikationer/2009/200902.pdf>

10. Vad gäller för försörjningskravet vid anhöriginvandring?

Den 12 november fattade regeringen beslut om en lagrådsremiss som innebär att ett försörjningskrav vid anhöriginvandring införs. Försörjningskravet är ett villkor för att en utlänning ska beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person i Sverige. Försörjningskravet innebär att personen i Sverige ska ha tillräckliga inkomster för att klara sin egen försörjning och boendekostnad. Det ska dessutom finnas en lämplig bostad för familjen. I övrigt ändras inte reglerna om anhöriginvandring.

Försörjningskravet ska inte gälla barn och deras föräldrar. Inte heller ska det gälla för svenska medborgare, utlänningar som bott i Sverige i fyra år, flyktingar eller vissa grupper utlänningar som beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande. Försörjningskravet vid anhöriginvandring ska träda i kraft 1 april 2010.³

Vi kristdemokrater har jobbat hårt för att få till ett undantag för framförallt barnfamiljer från försörjningskravet. Detta utifrån barnperspektivet samt att barnfamiljer integreras bäst när de får möjlighet att hålla samman. Barnens rätt till sina föräldrar ska inte avgöras av föräldrarnas möjlighet att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Något som också många remissinstanser höll med om.

Vi kristdemokrater menar i stället att närhet till sin familj är den viktigaste förutsättningen för att kunna utföra sitt arbete och därmed integreras i det svenska samhället. Föräldraskap handlar om mycket mer än mat och husrum. Den känslomässiga tryggheten och relationen är minst lika viktig. Ett stabilt föräldraskap är viktigt för alla barn men inte minst för dem som genomlevt traumatiska händelser som lett till att de lever i rädsla och osäkerhet.

Vi ser det som en självklar rättighet för ett barn att så långt det är möjligt få växa upp tillsammans med sina föräldrar.

I dagsläget är det osäkert exakt hur många personer som kommer att beröras av försörjningskravet. Det står dock klart att det, med de undantag som görs, berör relativt få.

³ Källa: www.regeringen.se

11. Vad gäller för dag ersättning vid asylansökan?

Asylsökande kan få hjälp med följande:

- Bostad – oftast på en förläggning. Ingen bostadsersättning utgår vid annat boende. Möjligheten att få bostadsersättning för asylsökande som väljer att bo i s.k. eget boende togs bort 2004, prop. 2004/05:28. Till en början var ersättningen 500 kr/månad för ensamstående och 1 000 kr/månad sammanlagt för en familj. Från och med den 1 juni 2003 sänktes bostadsersättningen till 350 kr för ensamstående och 850 kr för en familj per månad.
- Hälsoundersökning, akut sjuk- och tandvård. De asylsökande betalar själva 50 kronor av patientavgiften och 50 kronor för medicin som skrivs ut på recept. För sjuktransport betalar de högst 40 kronor. Har en asylsökande betalat mer än 400 kronor inom sex månader för sjukvård, sjukresor och receptbelagd medicin kan han eller hon ansöka om bidrag för de kostnader som överstiger 400 kronor. Förordning (1994:362) om vårdavgifter m.m. för vissa utläningar
- De asylsökande som inte har egna pengar kan få dag ersättning från Migrationsverket:

Vuxen:	71 kr/dag (ca 2 130 kr/mån)
Sammanboende:	61 kr/dag (ca 1 830 kr/mån)
Barn 0-17 år:	37–50 kr/dag (fr.o.m. tredje barnet halveras bidraget)
Hemmavarande vuxna:	61 kr/dag

Dessa pengar ska täcka kostnaden för mat, kläder och skor, fritid, hälsa och hygien m.m. Dag ersättningen kan sänkas om den asylsökande t.ex.: håller sig undan eller försvårar asylutredningen, t.ex. genom att inte medverka till att fastställa sin identitet.

Får den asylsökande mat på förläggningen blir dag ersättningen följande:

Vuxen:	24 kr/dag
Sammanboende:	19 kr/dag
Barn (0-17 år):	12 kr/dag (fr. o m. tredje barnet halveras bidraget)
Hemmavarande vuxna:	19 kr/dag

Förordning (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.

Kommer de asylsökande till Sverige under vintern och saknar kläder kan de efter prövning få särskilda bidrag. Asylsökande kan få ett särskilt bidrag till handikapputrustning i en akut vårdssituation, spädbarnsutrustning till skäligt belopp och glasögon när behov av större korrektion föreligger. För läsglasögon utgår inget bidrag.

När den asylsökande får sin ansökan beviljad och får permanent uppehållstillstånd får han eller hon bosätta sig var de vill om de själva kan ordna bostad. Om inte anvisar Migrationsverket en bostad i en kommun. I och med bosättningen kan han eller hon folkbokföra sig och har därefter i stort sett samma rättigheter och skyldigheter som alla kommuninvånare. Det är då kommunen som är ekonomiskt ansvarig för invandraren (dock med statligt stöd för flyktingmottagandet). Ersättningen till flyktingar varierar därmed från kommun till kommun, ex. får invandrare som deltar i introduktionen i Kristianstad 7 600 kr/mån.

<http://www.kristianstad.se/sv/Politik-och-paverkan/Aktuellt-i-politiken/Hojd-ersattning-till-flyktingar-i-Kristianstad/>) I andra kommuner får invandrare söka försörjningsstöd om de inte kan försörja sig själva.

Ersättning till kommunerna

Migrationsverket betalar ut ersättning till kommuner och landsting för flyktingmottagandet. Ersättningarna regleras i förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

Grundersättning

Kommuner som har en överenskommelse om flyktingmottagande får en årlig grundersättning. Ersättningen betalas ut i början av året eller i samband med att en ny överenskommelse sluts. Grundersättningen för år 2009 uppgår till 568 200 kronor (dvs. 3 schablonbelopp för en person som fyllt 16 år men inte 64).

Schablonersättning

Kommuner får en schabloniserad ersättning för varje nyanländ flykting/invandrare som tas emot och som omfattas av ersättningsförordningen. Schablonersättningen betalas ut till kommuner som genomför ett program för individens introduktion i samhället. Programmet ska ske enligt en skriftlig introduktionsplan som fastställs efter samråd med individen. Är personen i arbetsför ålder ska samråd dessutom ske med den lokala arbetsförmedlingen. Ersättningen är avsedd att täcka kommunens ökade kostnader för i genomsnitt tre och ett halvt år från personens inflyttning till kommunen.

År 2009 är den schabloniserade ersättningen följande:

- 116 300 kronor för barn under 16 år
- 189 400 kronor för vuxna 16 till och med 64 år
- 69 900 kronor för äldre från 65 år

Extra ersättning

För att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden har regeringen beslutat om att ge extra ersättning till kommuner för flyktingars mottagande och insatser. Den 15 augusti 2007 trädde en förordningen i kraft, SFS 2007:662, som reglerar dessa extra statsbidrag. Krav för att få del av den extra statliga ersättningen är att kommuner tecknat en överenskommelse om mottagande under tre år. Kommunerna får därmed automatiskt en extra ersättning med 10 000 kronor för varje person som tas emot under dessa tre år förutsatt att personen omfattas av flyktingmottagandet. Kommunerna får ytterligare 20 000 kronor om vuxna personer 18-64 år

- inom en tolv månadersperiod haft arbetspraktik eller arbete
- blivit godkänd i svenska för invandrare.

Individbaserade insatser

- ersättning för extraordinära kostnader enligt 26 och 38 §§ förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (ErsF) Kommuner och landsting kan söka ersättning för extraordinära kostnader.

Strukturella insatser

Migrationsverket fördelar medel till kommuner enligt 26 § förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. Kommuner kan enligt denna paragraf söka ersättning för strukturella insatser i anslutning till extraordinära kostnader vid högt flyktingmottagande. Länsstyrelsen har i uppdrag att fördela de statliga §26-medlen för gemensamma satsningar i länet . Syftet med utvecklingsmedlen är att underlätta samarbetet mellan kommuner och andra aktörer, samt att göra det möjligt att snabbt komma igång med förnyelsearbete.

Källa: Migrationsverket, Svensk författningssamling, Regeringens budgetproposition för 2010

12. Hur är det med brottslighet bland invandrare?

Brottsförebyggande rådets undersökning från 2005 visar att två och en halv gånger vanligare att utrikes födda är registrerade som misstänkta för brott jämfört med svenskfödda personer med båda föräldrarna födda i Sverige.

Tabell 27.

Grupp jämfört med dem som har två svenskfödda föräldrar.	Risk att vara registrerad som misstänkt för brott
Svenskfödda med ena föräldern född i Sverige	1,4
Svenskfödda med båda föräldrarna födda i utlandet	2,0
Födda i utlandet	2,5

Men tar man hänsyn till skillnader mellan grupperna till ålder, kön, utbildning och inkomst minskar den utrikes födda överrisk till 2,1.

Tabell 28.

Grupp jämfört med dem som har två svenskfödda föräldrar.	Risk med hänsyn tagen till ålder, kön, utbildning och inkomst
Svenskfödda med ena föräldern född i Sverige	1,3
Svenskfödda med båda föräldrar födda i utlandet	1,5
Födda i utlandet	2,1

Som jämförelse kan sägas att mäns överrepresentation jämfört med kvinnor ligger på 3,5 och att överrepresentationen för personer med endast förgymnasial utbildning jämfört med personer med eftergymnasial utbildning är 5,7. Ser man på överrepresentationen för personer vars familj har haft socialbidrag jämfört med dem som inte har haft det är siffran ännu högre; 6, 1. Risken att vara registrerad för brott ökar också om man har en förvärvsinkomst på mindre än ett basbelopp än om man har en förvärvsinkomst på 9 basbelopp eller mer. Här ligger överrisken på 5,3. Ser man till åldern är risken att vara misstänkt för brott 2,5 gånger högre om du är i åldern 15-17 år än om du är 41 år eller äldre.

Tabell 29.

Grupper i jämförelse med varandra	Risk att vara registrerad som misstänkt för brott
Män jmf med kvinnor	3,5
Enbart förgymnasial utbildning jmf eftergymnasial utbildning	5,7
Person med försörjningsstöd i familjen jmf person utan försörjningsstöd i familjen	6,1
Förvärvsinkomst mindre än ett basbelopp jmf förvärvsinkomst på 9 basbelopp eller mer.	5,3
15-17 år jmf 41 år eller äldre	2,5

Enligt undersökningen har 88 procent av de utrikes födda och 90 procent av de svenskfödda med båda föräldrarna födda i utlandet har aldrig misstänkts för något brott. Detta kan jämföras med svenskfödda med båda föräldrarna födda i Sverige där 95 % inte förekommer i brottsregistret.

Undersökningen visar också att en största andel personer misstänkta för brott (närmare 60 %) har två svenskfödda föräldrar. De som dominerar bland dem som misstänks för brott i Sverige är nordbor.

Någon statistik av hur många utrikesfödda som sitter i svenska fängelser har Kriminalvården inte. Detta eftersom Kriminalvården är förbjuden i lag att registrera etnisk ursprung.

Källa: BRÅ rapport 2005:17- Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet samt Kriminalvården.

13. Hur bor invandrare i Sverige?

Enligt SCB:s statistik för 2006-2007 så bodde 46 % av de utrikes födda i hyresrätt. 35 % i egna hem dvs. villa eller motsvarande samt 18 % av dessa bodde i bostadsrätt.

Jämför man detta med inrikes födda med två inrikes födda föräldrar är siffrorna 27 % i hyresrätt, 58 % i egna hem samt 15 % i bostadsrätt.

I sammanhanget kan det också vara intressant att se hur inrikes födda med två utrikes födda föräldrar bor; 41 % i hyresrätt, 42 % i egna hem samt 16 procent i bostadsrätt.

Siffrorna för en person med en inrikes född förälder och en inrikes född förälder är 37 % i hyresrätt, 44 % i egna hem samt 19 % i bostadsrätt

Tabell 30.

Grupper	Hyra	Egna hem	Bostadsrätt
Utrikes födda	46	35	18
Inrikes födda, med två utrikes födda föräldrar	41	42	16
Inrikes födda, med en inr./en utr. född förälder	37	44	19
Inrikes födda, med två inrikes födda föräldrar	27	58	15

Vissa uppfattar det som ett problem att invandrare bosätter sig nära varandra eftersom detta kan öka segregationen i samhället. Studier visar dock att närhet till landsmän till och med kan vara positivt, särskilt om gruppen har en relativt stark socioekonomisk ställning. Den forskning som finns tyder inte heller på att omgivningens etniska sammansättning i sig har någon avgörande effekt på hur det går för individen på arbetsmarknaden eller i skolan.

Källa: SCB:s undersökning om levnadsförhållanden åren 2006-2007 - Befolkningen 16 - 74 år och SNS Välfärdsrapport 2009.

14. Hur ser arbetsmarknaden ut för invandrare?

SCB:s arbetskraftsundersökning 2008

Andelen sysselsatta (Sysselsatta i procent av befolkningen)

Tabell 31.

	Ålder	Inrikes födda	Utrikes födda
Totalt	20-64 år	83,0	67,1
Män	20-64 år	85,2	73,6
Kvinnor	20-64 år	80,7	61,3

Andelen arbetslösa (Arbetslösa i procent av arbetskraften)

Tabell 32.

	Ålder	Inrikes födda	Utrikes födda
Totalt	20-64 år	4,0	11,4
Män	20-64 år	3,9	10,9
Kvinnor	20-64 år	4,0	12,0

SCB:s arbetskraftsundersökning okt 2009

Andelen sysselsatta (Sysselsatta i procent av befolkningen)

Tabell 33.

	Ålder	Inrikes födda	Utrikes födda
Totalt	20-64 år	80,4	64,3
Män	20-64 år	82,5	69,4
Kvinnor	20-64 år	78,2	59,7

Andelen arbetslösa (Arbetslösa i procent av arbetskraften)

Tabell 34.

	Ålder	Inrikes födda	Utrikes födda
Totalt	20-64 år	6,0	13,7
Män	20-64 år	6,6	12,8
Kvinnor	20-64 år	5,2	14,5

Det är en mängd olika faktorer som påverkar sysselsättningsnivåerna för utrikes födda. En faktor som ofta omnämns är den tid man bott i Sverige. Sysselsättningsgraden är låg bland nyanlända men stiger med vistelsetiden. Integrationsverket visade 2006 att mediantiden från folkbokföring till sysselsättning för skyddsbehövande och deras anhöriga i Sverige låg på 7-8 år. För kvinnor i dessa grupper var mediantiden till sysselsättning över 10 år. Kvinnor etablerar sig generellt sätt långsammare på arbetsmarknaden än män.

SCB:s arbetskraftsundersökning 2008 visar också tydligt att sysselsättningsgraden stiger med ökad vistelsetid.

Tabell 35.

Vistelsetid	Totalt	Män	Kvinnor
0-4 år	50,3	64,6	36,6
5-9 år	58,9	69,7	50,3
10-19 år	65,2	68,9	61,9
20-29 år	72,7	75,0	70,3
30 år -	68,2	73,2	64,1

Siffrorna anger andelen sysselsatta av befolkningen i relativa tal. Totalt sett befinner sig i genomsnitt 26,7% ej i arbetskraften av befolkningen. Källa: SCB Utrikes föddas arbetsmarknadssituation 2008

En stor andel av invandrarna i arbetsför ålder kommer överhuvudtaget inte in på den svenska arbetsmarknaden. Omkring 25 procent har inte hittat sitt första jobb i Sverige efter nio år. Etableringstakten har varit särskilt långsam för nyanlända med flyktingbakgrund.

Under 2008 kom ett stort antal utrikes födda i sysselsättning. De utrikes födda stod för 47% av den totala sysselsättningsökningen i landet från halvårsskiftet 2007 till halvårsskiftet 2008, mätt i absoluta tal. Vid en jämförelse med SCB:s siffror för oktober 2009 kan vi dock se en något större ökning av arbetslösheten för gruppen utrikes födda än för inrikes födda.

Företagare bland invandrarna

Tabellerna från SCB nedan visar att invandrare som kommer från länder utanför Sverige och Norden är överrepresenterade vad gäller att starta nya företag. Under 2007 startade 10,9 respektive 9,5 procent av de som fötts i EU/EFTA exkl. Norden samt Världen exkl. EU/EFTA företag. Bland svenskfödda var samma siffra 8,6 procent.

Enligt ITPS startades 44 386 nya företag under 2006. Av dem startades 19 procent av personer med utländsk härkomst (ITPS, 2007). Samtidigt har tidigare studier visat att icke-väsliga invandrare är överrepresenterade bland egenföretagare.

I den andra tabellen syns också att invandrare (utrikes födda) också blir mer benägna att starta företag ju längre de har befunnit sig i Sverige. Invandrades kulturella bakgrund, hinder på arbetsmarknaden och möjligheter är exempel på faktorer som har betydelse.

På grund av hög arbetslöshet i många länder är människor tvungna att starta egna företag för att överleva. När människor från andra länder flyttar till ett annat land har de med sig erfarenhet och kunskap. Invandrargrupper som flyttar till ett nytt land och får svårigheter att komma in på arbetsmarknaden och väljer därför att starta eget företag istället för att vara socialt beroende.

Tabell 36.

Andel företagare av de förvärvsarbetande i befolkningen uppdelat på födelseregion					
Födelseregion	2003	2004	2005	2006	2007
Sverige	7.4	8.9	8.9	8.7	8.6
Norden exkl. Sverige	6.9	7.8	7.9	8.1	8.2
EU/EFTA exkl. Norden	9.9	11.2	11.2	11.1	10.9
Världen exkl. EU/EFTA	9.6	10.2	10.1	9.8	9.5

Tabell 37.**Andel företagare av de förvärvsarbetande i befolkningen**

	2003	2004	2005	2006	2007
samtliga utrikes födda	8.8	9.7	9.8	9.6	9.5
vistelsetid < 2 år	4.1	6.1	6.9	6.7	6.8
vistelsetid 2-4 år	5.6	6.8	7.1	7.7	8.4
vistelsetid 4-10 år	6.3	8.2	8.5	8.4	8.5
vistelsetid > 10 år	9.7	10.3	10.2	10.0	9.9

Källa: SCB, ITPS, Propositionen Nyanlända invandrares arbetsmarknadsetablering samt Regeringens skrivelse 2008/09:24

15. Vilka regelförändringar genomförs för invandrare?

Arbetsförmedlingen får huvudansvar

I dag ansvarar kommunerna för introduktionsinsatserna. Insatserna som erbjuds den nyanlände skiljer sig åt i olika delar av landet. För att tydliggöra vikten av snabb arbetsmarknadsetablering får Arbetsförmedlingen en central roll och ett huvudansvar. Kommunerna kommer även fortsättningsvis ha viktiga uppgifter i flyktingmottagandet och för nyanländas etablering. till exempel sfi, bostadsförsörjning, samhällsorientering och insatser för barn och unga.

Skräddarsytt stöd för individen

Den första tiden i Sverige är avgörande. Arbetsförmedlingen ska tillsammans med den nyanlände upprätta en etableringsplan med utgångspunkt i tidigare utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet. Det innebär bättre individuell planering där den enskilde själv medverkar aktivt. Det är första gången insatserna och ansvaret regleras samlat i en lag. En ny aktör - etableringslots - ska stödja den nyanlände att hitta sin väg till arbete. Lotsen är en fristående aktör som arbetar på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Den nyanlände ska själv kunna välja lots genom ett valfrihetssystem med etableringslotsar. Lotsen ska vara stödjande och pådrivande under hela etableringsperioden och tillsammans med den nyanlände vara med och utveckla den etableringsplan som Arbetsförmedlingen och den nyanlände upprättat. Ersättningen till lotsarna kommer vara prestations- och resultatbaserad.

Minskad trångboddhet - utökad hjälp att flytta dit jobben finns

Många nyanlända bosätter sig hos släktingar snarare än där det finns jobb och upptäcker först efter en tid svårigheter med att få egen bostad. I dag har den nyanlände bara en månad på sig att få hjälp att flytta till annan kommun med bättre förutsättningar för jobb och eget boende. Nu utökas tiden till sex månader.

Ny ersättning kräver aktivitet från såväl kvinnor som män

I dag bestämmer kommunen om nyanlända ska få försörjningsstöd eller introduktionserättning. Nu kommer nyanlända som deltar i aktiviteter ha rätt till etableringsersättning. Aktiviteterna ska som huvudregel motsvara verksamheter på heltid och minst innehålla SFI, samhällsorientering och arbetsförberedande insatser. En individuell ekonomisk ersättning som inte påverkas av inkomsterna hos andra personer i hushållet bör också medföra bättre förutsättningar för nyanlända kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden. På samma sätt som för studerande med studiestöd ska nyanlända kunna arbeta vid sidan av etableringsinsatserna utan att etableringsersättningen sätts ned.

Samhällsorientering förmedlar samhällsinformation och demokratiska värden

Samhällsorienteringen ska förmedla vikten av grundläggande värden som demokrati och alla människors lika värde. Den bör innehålla kunskapsinhämtning och reflektion över vad det innebär att leva i det svenska samhället, jämställdhet och respekt för ungdomars integritet. Den ska också ge tydlig information om den enskildes rättigheter och skyldigheter.

Nej, den största enskilda gruppen som invandrade 2008 var hemvändande svenskar, de var 17 853 stycken.

Nej, men det finns de som tror att det är

Nej, när skatt och hyra är betalt, så är garantipensionen i nästan alla lägen högre, och aldrig mindre, än äldre försörjningsstödet till invandrare.

Nej, enligt Migrationsverkets bedömningar sker detta sällan. Det beror på att de ensamkommande barnen får asyl på grund av att de är familjelösa. Skulle familjen dyka upp så ska barnen återförenas med familjen, vilket då i första hand ska ske i hemlandet.

Ja, det är sant.

**NEJ, SNITTET FÖR
PERIODEN 2004-
2008 ÄR Knappt
13 000/ÅR.**